

Daňové a právní zprávy

duben 2022

<u>Úvodník</u>	<u>02</u>	<u>DPH</u>	<u>05</u>	<u>Kryptoměny</u>	<u>08</u>	<u>Mezinárodní zdanění</u>	<u>12</u>
Česká pomoc Ukrajině		DPH dopady války na Ukrajině		Informace Finanční správy ke kryptoměnám		Dánské daňové rozhodnutí o stálé provozovně – prodejní činnosti představují stálou provozovnu v Dánsku	
<u>Mezinárodní zdanění</u>	<u>14</u>	<u>Penze</u>	<u>17</u>	<u>Judikátové okénko</u>	<u>20</u>	<u>Judikátové okénko</u>	<u>21</u>
Plány EU v daňové oblasti pro rok 2022		Návrh zákona o panevropském osobním penzijním produktu schválen Poslaneckou sněmovnou		Využití důkazů z kontroly DPH u obchodního partnera		Nejvyšší soud se vyjádřil k vyplácení záloh na podíl na zisku	
<u>Judikátové okénko</u>	<u>24</u>						
Daňová kontrola převlečená za místní šetření							

Jana Wintrová
jana.wintrova@cz.ey.com
+420 731 627 020

Česká pomoc Ukrajině

Po více než dvou letech s covidem se mnoho lidí (včetně mě) upínalo k příchodu letošního jara jako období, kdy se náš život konečně zase vrátí do starých, klidných kolejí. Nestalo se tak. Události na Ukrajině nemohly nechat klidnými ani ty, kteří po celou dobu s virem bojovali po svém a tvářili se, že jich se to netýká. Nynější situace se bolestně a silně dotýká každého z nás

Z daňového pohledu se téma solidarity a pomoci Ukrajině aktuálně drží na čele žebříčku diskutovaných otázek. A to i v době, kdy vrcholí doba účetních závěrek, auditů a daňových kalkulací.

Nejčastější otázkou zůstává možnost odpočtu peněžitých darů různým českým a zahraničním organizacím nebo přímo fyzickým osobám a s ní související otázka zdanění u příjemce daru (včetně situací, kdy příjemcem je zaměstnanec nebo jeho rodinný příslušník). A protože je český národ obecně velmi vynalézavý, nezůstává pouze u těchto klasických forem pomoci. Řešíme tak i daňové dopady bezplatně poskytnutého ubytování, nejruznějších forem nepeněžitých darů, uspořádání zaměstnaneckých sbírek nebo vyplácení náhrad mzdy při výkonu dobrovolnické práce. Co myslíte - lze bezúplatně poskytnutí alkoholických nápojů (samozřejmě v souvislosti s válečným konfliktem) považovat za dar splňující humanitární a charitativní účel, nebo bude tento účel naplněn jen u pitné vody? A co slazené limonády?

Pokud jde o kreativitu, zdá se, že ani zákonodárce nechtěl zůstat pozadu. První návrh související novely zákona o daních z příjmů tak spatřil světlo

světa velmi netradičně ve formě přechodných ustanovení. Ve finále nicméně ministr financí tento inovativní koncept opustil a poslancům byl dne 9. března 2022 rozeslán zbrusu nový zákon o *opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace* (sněmovní tisk č. 173). Na stránkách Finanční správy navíc bleskurychle (ještě před zahájením projednání tisku ve sněmovně) vyšly Otázky a odpovědi k tomuto návrhu zákona.

Výsledkem vládního snažení by mělo být dočasné navýšení limitu pro odpočet darů až do 30 % základu daně a rozšíření kvalifikovaného účelu daru na podporu obranného úsilí státu Ukrajina. Rozšíření se týká také okruhu subjektů, kterým lze dar v roce 2022 poskytnout, a to výslovně státu Ukrajina a dále fyzickým a právnickým osobám s bydlištěm nebo sídlem na Ukrajině. Obdobně jako za doby covidové pak návrh zákona připouští možnost uplatnit si relevantní výdaje na nepeněžité dary poskytnuté v roce 2022 přímo v daňově uznatelných nákladech (samozřejmě v takovém případě již nelze uvedený výdaj uplatnit znovu jako položku odčitatelnou od základu daně).

Je však velmi důležité si uvědomit, že ani po přijetí navrhované novely nebude možné si od základu daně odečíst dary poskytnuté plošně jakýmkoliv fyzickým osobám, ale pouze takovým, které splní již nyní zákonem definované podmínky týkající se jejich statusu. Jedná se přitom o poměrně úzký okruh osob, například poživitele invalidního důchodu, nezletilé děti, osoby provozující zdravotní nebo školní zařízení nebo zařízení na ochranu zvířat atd. V případě darů fyzickým osobám proto může být vhodnější využít cestu uplatnění souvisejícího výdaje přímo v daňově uznatelných nákladech (nicméně opět pozor, lze jenom u nepeněžitých darů).

Každopádně kvitujeme s uznáním, že návrh legislativní úpravy přišel skutečně velmi rychle. Jen škoda, že stejně konstruktivní přístup vláda nezaujala ve vztahu k problematice DPH. Zde se plně uplatní stávající právní úprava, což mimo jiné znamená, že v mnoha případech nemusí mít plátce poskytující nepeněžní dar nárok na odpočet související DPH na vstupu (blíže k DPH implikacím v našem dalším článku).

Daňových otázek však ve vztahu k situaci na Ukrajině vzniká daleko víc. Příkladem mohou být dotazy na účtování a zdanění kurzových rozdílů nebo opravných položek k nedobytným pohledávkám, nikdy neutuchající oblast převodních cen (která společnost ve skupině má nést vzniklé ztráty?) nebo DPH dopady při vývozu zboží nebo služeb na Ukrajinu. Navíc je potřeba řešit i řadu nedaňových témat - rostoucí tlak na plnění povinností AML, výklad pojmu vyšší moc (už zase?), možnosti uplatnění sankcí při předčasném ukončení smluvních vztahů nebo nesplnění kontraktu, imigrační předpisy atd.

Doufejme, že v době, kdy tento úvodník budete číst, již bude současný konflikt směřovat k nějakému mírovému řešení nebo alespoň k jeho náznaku. Držme si palce.

Daňových otázek však ve vztahu k situaci na Ukrajině vzniká daleko víc. Příkladem mohou být dotazy na účtování a zdanění kurzových rozdílů nebo opravných položek k nedobytným pohledávkám, nikdy neutuchající oblast převodních cen (která společnost ve skupině má nést vzniklé ztráty?) nebo DPH dopady při vývozu zboží nebo služeb na Ukrajinu.

DPH

A person in a blue suit is sitting at a desk. They are holding a pen in their right hand and have their left hand on a calculator. There is a laptop, a notebook, and some papers on the desk. The background is a blurred office setting.

David Kužela
david.kuzela@cz.ey.com
+420 731 627 085

Veronika Hacmacová
veronika.hacmacova@cz.ey.com
+420 730 813 637

DPH dopady války na Ukrajině

V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině musí plátcí DPH mnohdy řešit nečekané daňové výzvy. V tomto článku bychom se chtěli krátce věnovat několika vybraným otázkám.

Pomoc Ukrajině a uprchlíkům

První okruh souvisí s různými formami pomoci, které české společnosti poskytují.

Finanční správa sice zveřejnila své stanovisko k vybraným druhům podpory (podrobněji [ZDE](#)). To se však omezuje pouze na (i) prodej zboží v tuzemsku humanitárním nebo dobročinným organizacím (které zboží následně samy dopraví na Ukrajinu), (ii) poskytnutí hmotných darů a (iii) finančních darů. Nepokrývá tedy všechny situace, se kterými se plátcí v praxi setkávají.

Obecně lze konstatovat, že publikovaný výklad není příliš benevolentní a zdůrazňuje povinnosti plátců (zejm. důkazní břemeno) vyplývající ze zákona. Například u hmotných darů výslovně uvádí, že plátcé nemá nárok na odpočet DPH na vstupu, pokud zboží nakoupil přímo se záměrem ho darovat (tj. pořízení nesouviselo s jeho ekonomickou činností).

Dle dostupných informací sice na úrovni EU probíhají diskuse ohledně možnosti dočasného uvolnění DPH pravidel alespoň pro některé vybrané druhy zboží (potraviny, hygienické potřeby, oděvy nebo léky), v tuto chvíli je ale velmi obtížné předjímat výsledek.

Velmi častou situací, se kterou se v praxi setkáváme, je poskytování služeb zdarma lidem prchajícím před válkou na Ukrajině. Uplatnění DPH se liší v závislosti na konkrétním typu plnění. Může jít například o:

- ▶ Poskytnutí služeb zcela bez úplaty z charitativních důvodů, tj. bez souvislosti s ekonomickou činností plátce. Zde lze očekávat obdobně přísný přístup jako u dodávek zboží.
- ▶ Poskytnutí služby bezplatně jejím příjemcům, ovšem s tím, že část nákladů bude uhrazena příspěvkem třetí strany (typicky ze strany státu, krajů, obcí nebo dobročinných organizací). Obecně lze argumentovat, že taková platba představuje úplatu, z níž bude odvedena DPH na výstupu, a nárok na odpočet DPH na vstupu proto zůstane zachován.
- ▶ Nepříliš častou kategorií pak může být poskytování služeb zdarma s primárním účelem získání nových zákazníků (tj. v rámci ekonomické činnosti). V takovém případě lze uvažovat o uplatnění nároku na odpočet DPH na vstupu (při uplatnění standardních pravidel).

Informace Finanční správy zcela pomíjí také některé formy dodání zboží. Může jít například o situaci, kdy plátce dopraví na Ukrajinu zboží vlastními prostředky nebo prostřednictvím přepravce a toto zboží daruje až na Ukrajině. Neobvyklé nejsou ani případy dodání zboží za úplatu osobě, která sice není humanitární či dobročinnou organizací, následně ale sama nebo prostřednictvím dalších osob zboží dopraví na Ukrajinu.

Narušení dodavatelských řetězců

Kromě poskytování pomoci se velmi často setkáváme i s otázkami souvisejícími s narušením dodavatelských řetězců, zejména jde o jejich přenastavování nebo řešení mimořádných dodávek, z nichž vyplývá nutnost řešení navazujících daňových a celních povinností.

Mezinárodní sankce

Společnosti, které obchodovaly s ruskými a běloruskými zákazníky, musí zároveň pečlivě sledovat dopady mezinárodních sankcí. Ty lze obecně rozdělit na vývozní restrikce (z EU), dovozní restrikce (do EU) a další zakázané činnosti. Širokou kategorií zakázaných vývozů tvoří tzv. luxusní zboží, mezi které ale patří i alkohol, oblečení nebo sportovní potřeby. Z pohledu dovozu je postižen především obchod se železem a ocelí, dá se však předpokládat rozšíření na další oblasti. Při transakcích s obchodními partnery je zase třeba myslet na to, že zákaz se netýká pouze společností ze sankčního seznamu, ale i společností vlastněných či kontrolovaných sankcionovanými společnostmi.

Tyto sankce se přitom nemusí týkat pouze plnění, která směřují do / z Ruska či Běloruska - může jít i o dodávky do jiných zemí, pokud v nich česká společnost figuruje jako subdodavatel zákazníka, na něhož sankce dopadají.

Doporučujeme proto nepodceňovat prověřování stávajících ani budoucích obchodních partnerů. Budete-li mít zájem, rádi vám pomůžeme s kontrolou kompletního portfolia vašich zákazníků a dodavatelů. Vaše data ze seznamu

dodavatelů nebo zákazníků jsme schopni automatizovaně obohatit o data z veřejných rejstříků či o informace o statutárních orgánech a vlastních těchto subjektů. Následně celou množinu těchto subjektů prověříme na možný výskyt v aktuálních sankčních seznamech. Podpoříme vás následně i v souvislosti s vyhodnocením identifikovaných rizik a případně s navazujícími právními službami (ukončení stávajících smluv nebo úpravy smluvních vzorů pro případné budoucí změny atp.).

V případě otázek se prosím obraťte buď na autory článku, nebo na členy týmu, se kterými obvykle spolupracujete.

Doporučujeme proto nepodceňovat prověřování stávajících ani budoucích obchodních partnerů. Budete-li mít zájem, rádi vám pomůžeme s kontrolou kompletního portfolia vašich zákazníků a dodavatelů.

Kryptoměny

Lucie Říhová
lucie.rihova@cz.ey.com
+420 731 627 058

Stanislav Kryl
stanislav.kryl@cz.ey.com
+420 731 627 021

Hana Cicvářková
hana.cicvarkova@cz.ey.com
+420 603 577 903

Adam Linek
adam.linek@cz.ey.com
+420 730 191 859

Informace Finanční správy ke kryptoměnám

Finanční správa na svých webových stránkách publikovala Informaci k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (blíže [ZDE](#)). Jejím cílem má být seznámení daňových subjektů využívajících kryptoměnu s daňovými povinnostmi, které plynou z činností s kryptoměnou. Níže přinášíme vybrané postřehy z této informace.

DPH

- ▶ Bitcoin, resp. kryptoměny představují pro účely DPH alternativní platební prostředky, které jsou používány obdobným způsobem jako zákonné platební prostředky.
- ▶ V případě, že osoba povinná k dani uskutečňuje „těžbu“ kryptoměny pro své účely, není těžba kryptoměny předmětem daně, neboť neexistuje přímá vazba, resp. smluvní vztah mezi touto osobou a jejím příjemcem (odlišně je však nutné posuzovat situaci, kdy osoba povinná k dani najme/pronajme technologické zařízení na těžbu kryptoměny).
- ▶ Osoba povinná k dani, která poskytuje službu spočívající ve směně kryptoměny na fiat měnu a naopak za úplatu (např. poplatek za směnu, poplatek za provedení obchodu), uskutečňuje směnárenskou činnost, která je osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně. Stejně daňové posouzení se uplatní i u úplatné směny kryptoměny za kryptoměnu. Směnárenská činnost v širokém smyslu není omezena pouze na banky, ale mohou ji provádět i jakékoliv jiné

právnícké či fyzické osoby, např. obchodníci či tzv. kryptoměnové burzy.

- ▶ V případě, že osoba povinná k dani obchoduje s kryptoměnami (tj. nakupuje a prodává kryptoměny) za účelem získávání pravidelného příjmu, nikoliv pouze v rámci správy osobního majetku, uskutečňuje ekonomickou činnost. Činnost spočívající v obchodování s kryptoměnou za účelem získávání pravidelného příjmu lze posuzovat obdobně jako operaci týkající se peněz, která je finanční činností a je osvobozena od daně bez nároku na odpočet daně.

Daň z příjmů právnických osob

- ▶ Z hlediska účetnictví je doporučeno o virtuálních měnách účtovat jako o zásobách „svého druhu“.
- ▶ Vzhledem k tomu, že zákon o daních z příjmů (ZDP) neobsahuje pro oblast transakcí s kryptoměnami žádnou speciální úpravu, je pro účely zjištění základu daně z příjmů rozhodující správně

zaúčtování dotčených transakcí. Při stanovení základu daně z příjmů právnických osob se tedy vychází z výsledku hospodaření zjištěného dle českých účetních předpisů.

- ▶ Při těžbě kryptoměn se v rámci daně z příjmů právnických osob uplatní daňový režim jako u vlastní výroby.
- ▶ Nákup a prodej zboží/služeb za kryptoměnu - jedná se o směnu a z daňového hlediska se na ni hledí jako na nákup a prodej věci. Příjem ze směny kryptoměny za jinou věc (případně službu) se zdaňuje jako příjem dosažený vzájemnou směnou v tom zdaňovacím období, ve kterém bylo příjmu dosaženo. Obdobně je zdaňovaný i příjem plynoucí ze směny kryptoměny za jinou kryptoměnu.
- ▶ Peněžní příjem z prodeje kryptoměny podléhá zdanění jako příjem z prodeje nehmotné movité věci (zásob „svého druhu“). Jako daňově uznatelný náklad se uplatní hodnota kryptoměny zachycená v účetnictví.
- ▶ Kryptoměny nebudou k rozvahovému dni oceňovány reálnou hodnotou.

Daň z příjmů fyzických osob

- ▶ Příjmy z transakcí s kryptoměnami jsou předmětem daně z příjmů - přitom se může jednat buď o příjem ze samostatné činnosti podle § 7, nebo příjem z nájmu movitých či nemovitých věcí hrazených kryptoměnou podle § 9, nebo o ostatní příjem podle § 10 ZDP.
- ▶ Rozhodující pro zařazení příjmů pod příslušné ustanovení § 7, případně § 10 ZDP je skutečnost, zda poplatník uvedenou činnost provozuje se záměrem činit tak soustavně, za účelem dosažení zisku, na vlastní účet a odpovědnost - potom příjem z této činnosti je příjmem podle § 7 ZDP. Neprovozuje-li poplatník danou činnost tímto způsobem, jde o příjem podle § 10 odst. 1 písm. b) bod 3 ZDP.

- ▶ Příjmy poplatníka, který vlastní živnostenské oprávnění opravňující ho k provozování této činnosti, jsou zdaňovány podle § 7 odst. 1 písm. b) ZDP (příjmy ze živnostenského podnikání), a pokud poplatník neuplatní výdaje ve skutečné výši, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to ve výši 60 % z příjmů.
- ▶ V případě, že poplatník příslušné živnostenské oprávnění nevlastní, ačkoli tuto zákonnou povinnost má, je považován za poplatníka provozujícího podnikatelskou činnost a jeho příjmy jsou zdaňovány podle § 7 odst. 1 písm. c) ZDP. Pokud neuplatní výdaje ve skutečné výši, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to ve výši 40 % z příjmů.
- ▶ V případě příjmů z nájmu se může jednat buď o příjem dle § 7 odst. 2 písm. b) ZDP (u příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku), nebo o příjem ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) ZDP, příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů, nebo o příjem z nájmu movitých věcí podle § 9 odst. 1 písm. b) ZDP (kromě příležitostného nájmu podle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP).
- ▶ V okamžiku provedení transakce s kryptoměnou musí být její hodnota vyjádřena v Kč. Vzhledem k tomu, že kryptoměny nejsou uváděny v kurzovním lístku ČNB, použije se přepočtení přes třetí měnu.
- ▶ Při získání kryptoměny těžbou nedochází ke vzniku zdanitelného příjmu. U fyzických osob, které nejsou účetní jednotkou, se jedná o nabytí věci vlastní činností, a postupuje se proto obdobně jako při získávání věci vlastní činností.
- ▶ Příjem dosažený prodejem kryptoměn může být u fyzických osob předmětem daně jako příjem podle § 7 ZDP (příjem z podnikání), pokud je dosahován podnikatelem v rámci jeho činnosti (je zahrnutý do jeho obchodního majetku), nebo jako příjem podle § 10 ZDP (tj. ostatní příjem).

- ▶ Nákup a prodej zboží/služeb za kryptoměnu - transakce se považuje za směnu nepeněžních plnění mezi dvěma stranami - kupujícím a prodávajícím. Zdanitelný příjem dosahují obě smluvní strany, na obou stranách se příjem ocení podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. Obdobně je zdaňovaný i příjem plynoucí ze směny kryptoměny za jinou kryptoměnu.

V případě otázek se prosím obraťte buď na autory článku, nebo na členy týmu, se kterými obvykle spolupracujete.

Nákup a prodej zboží/služeb za kryptoměnu se považuje za směnu nepeněžních plnění mezi dvěma stranami - kupujícím a prodávajícím. Zdanitelný příjem dosahují obě smluvní strany, na obou stranách se příjem ocení podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku.

Mezinárodní zdanění

1,516.05

1,503.89

1,478.68

1,408.92

1,327.04

1,042.09

Karel Hronek
karel.hronek@cz.ey.com
+420 731 627 065

Dánské daňové rozhodnutí o stálé provozovně - prodejní činnosti představují stálou provozovnu v Dánsku

Dne 9. února 2022 zveřejnil Dánský daňový úřad (DTB) daňové rozhodnutí, ve kterém analyzuje, zda prodejní činnosti zahraniční společnosti vytvoří stálou provozovnu v Dánsku (více [ZDE](#)).

V tomto případě si švýcarská společnost najala zaměstnance, který měl na starosti určité prodejní aktivity zaměřené na prodejce automobilů na skandinávském trhu. Činnosti, které zaměstnanec vykonával, zahrnovaly:

- ▶ získávání nových zákazníků,
- ▶ vedení databáze zákazníků,
- ▶ marketing nových produktů a některé administrativní činnosti.

Mezi další důležité skutečnosti patří např.:

- ▶ zaměstnanec je dánským státním příslušníkem,
- ▶ práce, kterou vykonává, je na dánském trhu velmi omezená (a týká se převážně ostatních severovýchodních zemí),

- ▶ je vykonávána z domova zaměstnance, protože v Dánsku není žádná kancelář švýcarské společnosti,
- ▶ zaměstnanec tráví většinu času cestováním a návštěvami prodejců automobilů mimo Dánsko.

DTB dospěl k závěru, že švýcarská společnost má v Dánsku stálou provozovnu - vybrané argumenty:

- ▶ činnosti vykonávané zaměstnancem jsou součástí hlavních činností švýcarské společnosti,
- ▶ zaměstnanec by měl plnit hlavní funkci rozvoje skandinávského trhu, neboť byl zaměstnán za účelem vytvoření prodejních kanálů na tomto trhu,

- ▶ zeměpisná poloha zaměstnance v Dánsku - pokud by zaměstnanec nebyl umístěn v Dánsku, bylo by obtížnější provádět prodejní činnosti na skandinávském trhu.

V případě otázek se prosím obraťte buď na autora článku, nebo na členy týmu, se kterými obvykle spolupracujete.

Dánský daňový úřad zveřejnil daňové rozhodnutí, ve kterém došel k závěru, že výkon prodejní činnosti zaměstnancem zahraniční společnosti zaměřený převážně na jiné trhy vytvoří stálou provozovnu v Dánsku.

Karel Hronek
karel.hronek@cz.ey.com
+420 731 627 065

Plány EU v daňové oblasti pro rok 2022

Odbor daní a cel Evropské komise zveřejnil svůj plán pro rok 2022 (více [ZDE](#)).

Mezi hlavní priority pro rok 2022 patří:

- ▶ Implementace reformy daně z příjmů právnických osob / boj proti zneužívání daňových předpisů v EU.
- ▶ Podpora Zelené dohody EU (Green Deal).
- ▶ Reforma celní unie.
- ▶ Ochrana finančních zájmů EU prostřednictvím boje proti podvodům.
- ▶ Modernizace daňové a celní správy.
- ▶ Práce na vlastních zdrojích EU.

Konkrétní iniciativy mohou zahrnovat:

- ▶ Pokračování v dalších kritických fázích dvoupilířové daňové reformy OECD.
- ▶ Úsilí o rychlé přijetí návrhů revidované směrnice o zdanění energetických produktů (Energy Tax Directive) a Carbon Border Adjustment mechanismu.

- ▶ Nový návrh týkající se transparentnosti, který vyžaduje, aby některé nadnárodní společnosti zveřejňovaly svou efektivní daňovou sazbu.
- ▶ Návrh na nápravu současné dluhové preference při zdaňování právnických osob návrhem na opatření, které by v tomto kontextu zatraktivnilo investice do vlastního kapitálu (DEBRA - Debt Equity Bias Reduction Allowance).
- ▶ Nový postup EU pro úlevy na srážkové dani s cílem snížit riziko dvojího zdanění, snížit administrativní náklady a podpořit přeshraniční investice v EU.
- ▶ Návrh na prodloužení doby uplatňování volitelného mechanismu přenesení daňové povinnosti.
- ▶ Nový návrh na vyjasnění kritérií daňové rezidence s cílem omezit spory mezi daňovými poplatníky a správními orgány a snížit výskyt dvojího zdanění.
- ▶ Prosazení návrhu UNSHELL.
- ▶ Návrh nových opatření v oblasti transparentnosti a výměny informací pro kryptoaktiva a elektronické měny (DAC 8).

- ▶ Zahájení iniciativy týkající se mezery v oblasti DPH (VAT Gap) s cílem určit, jak zlepšit dodržování předpisů v oblasti DPH a řešit podvody v moderní ekonomice.
- ▶ Předložení balíčku DPH v digitálním věku s cílem aktualizovat pravidla EU v oblasti DPH a využít technologická řešení, která mohou zlepšit dodržování předpisů ze strany daňových poplatníků a boj proti podvodům v oblasti DPH.
- ▶ Předložení návrhů na zlepšení dopadu a účinnosti EU seznamu nespolupracujících jurisdikcí, včetně koordinovaných obranných opatření.
- ▶ Revize tabákové směrnice.
- ▶ Návrh revize pravidel pro přeshraniční pořízení alkoholu a tabáku.
- ▶ Zásadní revize celního kodexu Unie.

V případě otázek se prosím obraťte buď na autora článku, nebo na členy týmu, se kterými obvykle spolupracujete.

Mezi hlavní priority pro rok 2022 patří implementace reformy daně z příjmů právnických osob / boj proti zneužívání daňových předpisů v EU a dále třeba podpora Zelené dohody EU.

Penze

Jana Táborská
jana.taborska@cz.ey.com
+420 731 627 062

Návrh zákona o panevropském osobním penzijním produktu schválen Poslaneckou sněmovnou

Dne 2. března 2022 schválila Poslanecká sněmovna „Návrh zákona o panevropském osobním penzijním produktu a o změně souvisejících zákonů“. Dokument bude nyní projednán Senátem.

Na přelomu února a března 2022 proběhlo také mezirezortní připomínkové řízení k „Návru vyhlášky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o panevropském osobním penzijním produktu a kterou se mění související vyhlášky o odborné způsobilosti“. Návrh vyhlášky předložila Česká národní banka, která jí stanovuje podrobnosti náležitostí žádostí souvisejících s panevropským osobním penzijním produktem (dále jen „PEPP“), informační povinnosti pro poskytovatele a distributora PEPP a rozsah odborných znalostí a dovedností pro distribuci PEPP.

O návrhu zákona o panevropském osobním penzijním produktu a o změně souvisejících zákonů jsme vás informovali již v našem vydání daňových a právních zpráv v březnu loňského roku. Pojďme si jej tak nyní krátce připomenout. Důvodem pro předložení tohoto návrhu zákona je povinnost České republiky adaptovat český právní řád na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1238 ze dne 20. června 2019 o panevropském osobním penzijním produktu (PEPP) (dále jen „nařízení“). Cílem nařízení je zavedení dlouhodobého finančního produktu a vytvoření základů pro trh dobrovolných penzijních úspor spravovaných v celoevropském měřítku. Nařízení podporuje

přeshraniční poskytování a přenositelnost PEPP, který by tak měl přinést výhody zejména pro občany EU, kteří pracují ve více členských státech EU.

PEPP by měl v budoucnu představovat alternativu pro spoření prostředků na stáří. Bude se jednat o doplňkový osobní penzijní produkt s dobrovolnou účastí, a tedy bez vazby na průběžný systém důchodového pojištění (tzv. I. pilíř). PEPP produkty budou součástí tzv. III. pilíře a budou v České republice alternativou k penzijnímu připojištění se státním příspěvkem a doplňkovému penzijnímu spoření. Svojí povahou PEPP může být pojistný produkt, vklad nebo investiční produkt.

PEPP bude moci být nabízen širokou škálou finančních institucí, např. životními pojišťovnami, bankami, investičními společnostmi nebo obchodníky s cennými papíry. Jednotná pravidla a dohled bude zajišťovat právě Česká národní banka, která bude také rozhodovat o registraci firem k tomuto produktu. Prodejci budou muset podle zákona prokázat odbornou způsobilost. PEPP nebude nabízen penzijními společnostmi, protože jejich činnost nespadá do harmonizovaného sektoru EU, ale je regulována národní úpravou.

Pokud jde o případnou daňovou podporu PEPP, budou pro něj platit stávající pravidla daňové podpory u produktů spoření na stáří. Aby tedy mohlo být využito daňové zvýhodnění příspěvků, bude muset produkt PEPP splňovat podmínky upravené v zákoně o daních z příjmů, tj. zejména podmínku doby účasti alespoň pět let a výběr prostředků nejdříve při dosažení 60 let věku.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, obraťte se prosím na autorku článku nebo na náš poradenský tým, se kterým spolupracujete.

PEPP by měl v budoucnu představovat alternativu pro spoření prostředků na stáří. Bude se jednat o doplňkový osobní penzijní produkt s dobrovolnou účastí, a tedy bez vazby na průběžný systém důchodového pojištění (tzv. I. pilíř). PEPP produkty budou součástí tzv. III. pilíře a budou v České republice alternativou k penzijnímu připojištění se státním příspěvkem a doplňkovému penzijnímu spoření s obdobným daňovým režimem.

Judikátové okénko

David Kužela
david.kuzela@cz.ey.com
+420 731 627 085

Pavol Bezek
pavol.bezek@cz.ey.com
+420 735 729 304

Využití důkazů z kontroly DPH u obchodního partnera

Chtěli bychom vás upozornit na pozitivní rozsudek NSS ([ZDE](#)), který připouští využití závěrů správce daně dodavatele v daňovém řízení odběratele.

Odběratel se zabýval nákupem a prodejem stavebního materiálu, který pořizoval od konkrétního dodavatele, a také podnájemem stavebních strojů, které si pronajímal od téhož dodavatele - obojí v řádech desítek milionů korun.

DPH povinnosti odběratele kontroloval zlínský FÚ, který konstatoval, že odběratel neprokázal faktické přijetí zdanitelného plnění. Naproti tomu jihomoravský FÚ, který prověřoval dodavatele, dospěl k opačnému závěru, když uzavřel, že jde o kontaktní společnost, která své povinnosti řádně plní a nemá daňové nedoplatky.

Odběratel v odvolání namítal nezákonnost tohoto rozporu. Odvolací finanční ředitelství (OFŘ) se k těmto zásadním rozdílům v závěrech obou FÚ odmítlo vyjádřit s odkazem na judikaturu, podle níž skutková zjištění v jednom daňovém řízení nelze mechanicky přenášet do daňového řízení jiného.

NSS tento přístup s ohledem na zákaz libovůle odmítl. Konstatoval, že OFŘ sice nemusí automaticky přijmout závěry FÚ dodavatele, ale pokud identické důkazní prostředky hodnotí zcela odlišně, musí řádně odůvodnit

důvody pro své závěry, například vysvětlit, co jihomoravský FÚ přehlédl.

Tento rozsudek je velmi pozitivní, nicméně v praxi jej doporučujeme využívat obezřetně. NSS sám naznačuje, že se jedná o poměrně výjimečný případ. Z předchozí judikatury přitom například vyplývá, že ani závazné posouzení vydané správcem daně dodavateli nemusí být fakticky závazné pro finanční úřady jeho obchodních partnerů.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, obraťte se prosím na autory článku nebo na náš poradenský tým, se kterým spolupracujete.

NSS tento přístup s ohledem na zákaz libovůle odmítl. Konstatoval, že OFŘ sice nemusí automaticky přijmout závěry FÚ dodavatele, ale pokud identické důkazní prostředky hodnotí zcela odlišně, musí řádně odůvodnit důvody pro své závěry, například vysvětlit, co jihomoravský FÚ přehlédl.

Ondřej Havránek

Ondrej.Havranek@cz.eylaw.com

+420 703 891 387

Klára Hurychová

klara.hurychova@cz.ey.com

+420 603 577 826

Nejvyšší soud se vyjádřil k vyplácení záloh na podíl na zisku

Zákon o obchodních korporacích umožňuje vyplácet akcionářům zálohy na podíl na zisku v průběhu účetního období. Nejvyšší soud („NS“) se k této problematice nyní poprvé komplexně vyjádřil. Ve svém rozsudku (27 Cdo 3330/2020) rozebírá řadu aspektů záloh na podíl na zisku a zodpovídá některé dosud sporné otázky týkající se korporátního rozhodnutí o vyplacení záloh.

Situace

Žalující akciová společnost se žalobou podanou v říjnu 2018 domáhala zaplacení částky převyšující 40 milionů Kč z titulu neuhrazené úplaty za postoupení pohledávky.

Žalobkyně (jako postupitel) uzavřela v listopadu 2015 se žalovanou akciovou společností (jakožto postupníkem) smlouvu o postoupení pohledávky žalobkyně za předsedou představenstva žalované ve výši přes 40 milionů Kč. Žalovaná se v této smlouvě zavázala zaplatit za postoupení pohledávky odpovídající úplatu. Současně žalovaná jako jediný akcionář žalobkyně rozhodující v působnosti valné hromady schválila mezitímní účetní závěrku žalobkyně za období leden až září 2015 a následně na návrh představenstva rozhodla o vyplacení zálohy na podíl na zisku za

uvedené období, a to ve výši přes 40 milionů Kč (tj. korespondující s výše popsanou postoupenou pohledávkou). Podmínky pro vyplacení zálohy byly dle konstatování soudů všech stupňů splněny.

Pohledávka žalované na vyplacení zálohy na podíl na zisku byla následně dohodou započtena vůči pohledávce žalobkyně na zaplacení úplaty za výše popsané postoupení pohledávky. Spor vznikl poté, kdy žalobkyně zpochybnila platnost rozhodnutí žalované jako jediného akcionáře žalobkyně o vyplacení zálohy na podíl na zisku a tím i následného započtení výše zmíněných vzájemných pohledávek.

Soudy prvního i druhého stupně (druhý z nich v květnu 2020) žalobu zamítly. Shledaly, že o vyplacení zálohy na podíl na zisku za období leden až září 2015 řádně rozhodl na základě návrhu představenstva

a na podkladě mezitímní účetní závěrky jediný akcionář (žalovaná). Žalované tudíž svědčila pohledávka za žalobkyní z titulu zálohy na podíl na zisku. Pohledávka žalobkyně za žalovanou z titulu úplaty za postoupení pohledávky proto zanikla započtením, jehož podmínky byly splněny.

Právní hodnocení NS

NS dovolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí nižších soudů. Hlavní závěry jeho rozsudku lze shrnout následovně:

- ▶ Jakmile je poskytnutí zálohy ujednáno, ukládá-li poskytnutí zálohy právní předpis anebo je-li zde jiný právní důvod (zakládající závazek k poskytnutí zálohy - jímž bylo v tomto případě rozhodnutí jediného akcionáře), svědčí zavázané straně (dlužníku) povinnost zálohu poskytnout (dluh) a oprávněné straně (věřiteli) tomu odpovídající právo (pohledávka). Tato pohledávka je zásadně způsobilá k postoupení či započtení.
- ▶ Nevylučují-li to stanovy, je součástí práva akcionáře na zisk také právo na zálohu na podíl na zisku (§ 40 odst. 2 z. o. k. ve znění účinném do 31. 12. 2020; § 35 odst. 1 z. o. k. ve znění účinném od 1. 1. 2021). I v případě zálohy platí, že nastanou-li zákonem (popř. i stanovami) předvídané předpoklady, vzniká akcionářům právo na poskytnutí zálohy na podíl na zisku, představující pohledávku akcionáře za společností a jí odpovídající povinnost společnosti zálohu vyplatit.
- ▶ O tom, že společnost vyplatí akcionářům zálohu na podíl na zisku, musí rozhodnout orgán akciové společnosti, do jehož působnosti tato záležitost spadá. Rozhodnutí o rozdělení zisku spadá do působnosti valné hromady [§ 421 odst. 2 písm. h) z. o. k.]. Oproti tomu rozhodnutí o vyplacení zálohy na podíl na zisku zákon výslovně

nesvěřuje žádnému z orgánů společnosti; náleží proto v souladu s ustanovením § 163 o. z. představenstvu (popřípadě správní radě monistické akciové společnosti).

- ▶ Rozhodnutí o tom, že společnost vyplatí zálohy na podíl na zisku (stejně jako rozhodnutí o rozdělení zisku), nespadá do obchodního vedení společnosti. Nedopadá na ně tudíž zákaz udělovat pokyny týkající se obchodního vedení.
- ▶ Stanovy mohou svěřit tuto působnost valné hromadě. I tehdy však zůstává představenstvu povinnost posoudit, zda je rozhodnutí o vyplacení zálohy v souladu se zákonem a zda je lze realizovat (musí tedy zejména provést tzv. bilanční test a test úpadku). Nicméně pro vznik pohledávky akcionáře na vyplacení zálohy na podíl na zisku není rozhodné, zda má společnost k vyplacení zálohy volné peněžní prostředky.
- ▶ Rozhodne-li valná hromada společnosti o vyplacení zálohy na podíl na zisku, ačkoliv stanovy společnosti jí tuto působnost nesvěřují, je v každém jednotlivém případě nutné posoudit, zda rozhodnutí není toliko pokynem valné hromady, aby představenstvo rozhodlo o výplatě zálohy, nebo zda jde o rozhodnutí v záležitosti spadající mimo působnost valné hromady (na něž se hledí, jako by nebylo přijato), anebo zda toto rozhodnutí představuje tzv. jednorázový průlom do stanov (tedy zda v sobě nezahrnuje vůli akcionářů změnit stanovy tak, že se pro tento jednotlivý případ svěřuje valné hromadě působnost rozhodnout o výplatě zálohy).
- ▶ Základním předpokladem pro závěr, že usnesení valné hromady představuje takový jednorázový průlom, je jeho přijetí většinou hlasů potřebnou pro odpovídající změnu stanov, a (nejpozději) s účinností od 1. 1. 2021 také osvědčení notářským zápisem (viz § 45 odst. 3 a § 416 odst. 2 z. o. k., ve znění účinném od 1. 1. 2021).

V souladu s těmito závěry tak platí, že chce-li společnost vyplatit akcionářům (popřípadě jiným osobám, např. zaměstnancům, pokud stanovy připouští takové rozdělení zisku) zálohy na podíl na zisku, rozhoduje o této záležitosti její představenstvo, neurčují-li stanovy jinak. Stanovami lze kupříkladu zavázat představenstvo, aby s dozorčí radou vyplacení záloh předem projednalo. Stanovy rovněž mohou svědčit působnost k rozhodnutí o zálohách valné hromadě.

I v případě, že stanovy mlčí, může valná hromada (resp. jediný akcionář) o výplatě záloh rozhodnout jednorázově, avšak takové rozhodnutí musí být přijato kvalifikovanou většinou hlasů a osvědčeno notářským zápisem. S ohledem na tyto náklady a potřebné kvórum není rozhodování valné hromady v této věci příliš praktické. Chtějí-li tedy akcionáři dosáhnout výplaty zálohy na podíl na zisku, mohou prostou většinou hlasů udělit představenstvu pokyn, aby o takové výplatě rozhodlo.

Bez ohledu na to, který orgán rozhoduje, platí, že pro výplatu záloh musí být vždy splněny podmínky stanovené zákonem, popřípadě též stanovami. Společnost musí mít především dostatek disponibilních vlastních zdrojů na rozdělení zisku v souladu s mezitímní účetní závěrkou a nesmí si výplatou záloh přivodit úpadek. Disponibilní zdroje však nejsou synonymem pro volné peněžní prostředky, společnost případně může chybějící cash flow pro tyto účely doplnit i úvěrem. V takovém případě by samozřejmě musel statutární orgán společnosti s péčí řádného hospodáře posoudit, zda je z ekonomického hlediska vhodné zatížit společnost úvěrem čerpaným za účelem výplaty zálohy na podíl na zisku.

V případě zájmu o podrobnější informace se prosím obraťte na autory článku nebo na další členy advokátní kanceláře EY Law či týmu EY, se kterými spolupracujete.

Nejvyšší soud uvedl, že rozhodnutím příslušného orgánu o výplatě zálohy na podíl na zisku vzniká společníku, resp. akcionáři pohledávka za obchodní korporací a jí odpovídající povinnost této korporace zálohu vyplatit. Potvrdil, že rozhodnutí o výplatě záloh náleží do působnosti statutárního orgánu obchodní korporace. Nejedná se však o rozhodnutí v rámci obchodního vedení korporace, a valná hromada proto může statutárnímu orgánu v této záležitosti udělit pokyn. Valná hromada může za určitých podmínek dokonce o výplatě záloh rozhodnout sama, a to i když není tato působnost valné hromady upravena ve stanovách dané společnosti. V každém případě musí být pro výplatu záloh na podíl na zisku splněny nezbytné předpoklady, obchodní korporace především musí mít dostatek disponibilních zdrojů na rozdělení zisku dle sestavené mezitímní účetní závěrky a nesmí si výplatou záloh přivodit úpadek.

David Kužela
david.kuzela@cz.ey.com
+420 731 627 085

Jakub Tměj
jakub.tmej@cz.ey.com
+420 735 729 372

Daňová kontrola převlečená za místní šetření

V našich daňových zprávách jsme vás dříve seznámili s rozsudkem Nejvyššího správního soudu („NSS“), který řešil, jaké aktivity správce daně jsou ještě místním šetřením, a kdy se již fakticky jedná o daňovou kontrolu (více [ZDE](#)). NSS tehdy věc vrátil k došetření krajskému soudu.

Opakovaná kontrola je nezákonná

Nedávno NSS ve stejné kauze rozhodoval znovu (7 Afs 231/2021 - 31) a tentokrát již sám uzavřel, že „zkoumaný postup žalovaného byl daňovou kontrolou (zaměřenou na odečitatelnou položku na výzkum a vývoj), a nikoliv místním šetřením“.

Současně NSS dodal, že vzhledem k časovému odstupu (cca 1 rok a 3 měsíce) mezi původním „místním šetřením“ a formálním zahájením daňové kontroly lze legitimně usuzovat, že dřívější kontrolní postup byl již uzavřen. Výsledkem bylo, že se dle NSS u později zahájené daňové kontroly jednalo o nepřípustné opakování, a daňová kontrola tak byla nezákonná.

Počátek lhůty je zásadní

Shodou okolností vydal NSS o pár dní později další zajímavý rozsudek v podobné věci (7 Afs 39/2020 - 29). Také v tomto případě naplnilo dle NSS „místní šetření“ znaky daňové kontroly. Vzhledem k tomu, že správce

daně prováděl „místní šetření“ a následně zahájenou daňovou kontrolu bez významných časových odstupů, posoudil NSS všechny úkony jako jednu daňovou kontrolu. Za její počátek určil namísto jednání o formálním zahájení daňové kontroly z dubna 2015 již e-mail z listopadu 2014 zasláný správcem daně v rámci „místního šetření“.

V této věci tedy dle NSS nedošlo k nezákonnému opakování daňové kontroly, nýbrž k dřívějšímu zahájení běhu lhůty pro stanovení daně. Tato tříletá lhůta tak uplynula již v listopadu 2017, a nikoliv až v dubnu 2018. Správce daně přitom vydal dodatečný platební výměr v březnu 2018, tzn. nezákonně po uplynutí lhůty.

Praktický dopad

Jistě lze argumentovat, že závěry NSS se v obou případech odvíjely od individuálního skutkového stavu. Pro novější řízení je třeba vzít v úvahu i novelizaci daňového řádu, k níž došlo v mezidobí.

V obecné rovině nicméně doporučujeme nepodceňovat procesní aspekty daňového řízení, a to nejen v případě souběhu místního šetření a daňové kontroly. Ačkoliv se mnohdy jedná velmi specifické procesní otázky, často mohou mít pro poplatníka zásadní pozitivní důsledky.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, obraťte se prosím na autory článku nebo na náš poradenský tým, se kterým spolupracujete.

V nedávném rozhodnutí NSS uzavřel, že postup správce daně byl daňovou kontrolou (zaměřenou na odečitatelnou položku na výzkum a vývoj), a nikoliv místním šetřením.

V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na svého kontaktního partnera nebo manažera.

Zdanění společnosti

Jan Čapek +420 731 627 002
Libor Frýzek +420 731 627 004
Ondřej Janeček +420 731 627 019
René Kulínský +420 731 627 006
Lucie Říhová +420 731 627 058
Jana Wintrová +420 731 627 020

DPH a cla

Stanislav Kryl +420 731 627 021

Zdanění fyzických osob

Martina Kneiflová +420 731 627 041

Právo

Ondřej Havránek +420 703 891 387

EY

+420 225 335 111
ey@cz.ey.com
www.ey.com/cz

Přihlášení k odběru

Pokud si přejete, aby naše daňové a právní zpravodajství dostával na e-mail i někdo z Vašich kolegů či známých, prosím přepošlete mu tento e-mail a může se přihlásit k odběru [zde](#).

Odhlášení z odběru

Nepřejete-li si odebrat Daňové a právní zprávy EY, prosím kontaktujte Elišku Rozsivalovou: eliska.rozsivalova@cz.ey.com.

EY | Building a better working world

Smyslem EY je přispívat k tomu, aby svět fungoval lépe. Proto pomáháme klientům, našim zaměstnancům i širšímu společenství vytvářet dlouhodobé hodnoty a posilovat důvěru v kapitálové trhy.

Týmy odborníků EY, vybavené nejmodernějšími technologiemi, působí ve více než 150 zemích celého světa - provádějí audity a poskytují klientům širokou poradenskou podporu, která jim umožňuje růst, transformovat se a efektivně fungovat.

Naši auditoři, konzultanti, právní a daňoví poradci i odborníci na strategické a transakční poradenství si kladou ty správné otázky a dokážou najít ty správné odpovědi na složité problémy dnešního světa.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právnickou osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.com.

© 2022 Ernst & Young, s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.

ED None

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat se jako na poskytnutí účetního, daňového ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com

Víte, že?

- ▶ Pořádáme zajímavý webcast zaměřený na vybrané praktické oblasti daňových kontrol? [↗](#)
- ▶ Finanční správa pracuje na aktualizaci Pokynu D22?
- ▶ Provozovatel daňového skladu má objektivní odpovědnost za to, že se doprava zboží v podmíněném osvobození od daně uskuteční tak, jak byla deklarována? [↗](#)
- ▶ Spekuluje se, že mimořádné odpisy budou „protazeny“ i pro majetek pořízený v roce 2022?
- ▶ Finanční správa vydala aktualizované otázky a odpovědi k návrhu zákona o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny? [↗](#)